

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

BOSNIAKISKA ISLAMISKA SAMFUNDET
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

ILMIHAL

5

BOSNIAKISKA ISLAMISKA SAMFUNDET
ISLAMSKA ZAJEDNICA BOŠNJAKA U ŠVEDSKOJ

SADRŽAJ

OSNOVI NAUKE TEFSIRA	3
SIFATI, ALLAHOVA SVOJSTVA	4
EL-BEKARA, 1–5.	5
EL-BEKARA, 285. I 286.	6
SURA EL-FIL	7
SURA KUREJŠ	8
KUNUT-DOVA	9
VJEROVANJE U SUDNJI DAN	10
VJEROVANJE U BOŽIJE ODREĐENJE	11
OSNOVI NAUKE HADISA	12
ČETVORICA PRAVEDNIH HALIFA	13
ŠIRENJE ISLAMA	15
NAMASKI VADŽIBI	16
SEHVI-SEDŽDA	17
NAMAZ MUSAFIRA	18
PRISPIJEVANJE U DŽEMAT	19
NAFILA-NAMAZI (DOBROVOLJNI NAMAZI)	20
ISLAM U BOSNI I HERCEGOVINI	21
ISLAM U ŠVEDSKOJ	22
AGRESIJA NA BIH	23
OSNOVI ŠERIJATSKOG BRAČNOG PRAVA	25

NYKTERHETSRÖRELSENS
BILDNINGSVÉRKSAMHET

Izdavač:

Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj
Adresa: Åkerssjövägen 10, 46153 Trollhättan
Tfn: 0520 499064 Mobil: 076 310 2447
E mail: kontakt@izb.se
www.izb.se

OSNOVI NAUKE TEFSIRA

Tefsir je nauka koja se bavi tumačenjem Kur'ana, a Kur'an je mudžiza, odnosno Božije, nadnaravno djelo. Ova nauka je veoma važna, jer bi bez nje bilo vrlo teško razumjeti kur'anske poruke, koje je često nemoguće do kraja odgonetnuti.

O nenadmašnosti Kur'ana govori 88. ajet sure El-Isra`:

Reci: „Kad bi se svi ljudi i džini udružili da jedan ovakav Kur'an sačine, oni takav kakav je on, ne bi sačinili, pa makar jedni drugima pomagali.“

A u 27. ajetu sure Lukman stoji:

I kad bi sva stabla na Zemlji bila pera, a more tinta koju bi dopunjavalo još sedam drugih mora, ne bi presahnule riječi Božije. Bog je, uistinu, moćan i mudar.

O Kur'anu Muhammed, a.s., je rekao:

U njemu je vijest o onome što je bilo prije vas, prosuđivanje u onome što je između vas i obavještenje o onome što dolazi poslije vas; on je razlučivač onoga što iskrse između vas. Silnika koji ga napusti Gospodar će uništiti, a onoga koji bude tražio mimo njega odvest će u zabludu. On je Božije čvrsto uže, on je mudra opomena i pravi put.

Da bi se pravilno razumjele Božije riječi, potreban je tefsir, kao nauka koja obuhvata i niz drugih nauka. Kur'an je objavljen na arapskom jeziku, koji je jedan od najbogatijih jezika na svijetu, pa je za tumačenje Kur'ana potrebno vrhunsko poznavanje ovog jezika.

Ova knjiga sadrži ogroman broj historijskih događaja, pa je za tumačenje potrebno i veliko poznavanje historije. Ovo se posebno odnosi na neke dijelove Kur'ana koji su kao povod objavljivanja imali neki konkretan historijski događaj.

Sam Muhammed, a.s., je tumačio Kur'an, pa je za tefsir neophodno dobro poznavanje nauke o hadisu. Konačno, za tumačenje Kur'ana potrebno je i dobro poznavanje islama općenito.

Pitanja:

- Šta je tefsir?
- Na kojem jeziku je objavljen Kur'an?
- Zbog čega se mora poznavati arapski jezik i historija islama da bi se bavili tumačenjem Kur'ana?

SIFATI ALLAHOVA SVOJSTVA

Milostivog Allaha spoznajemo preko Njegovih najljepših svojstava – sifata, kojih ima 14, i Njegovih lijepih imena **el-esmau-l-husna**, kojih ima 99.

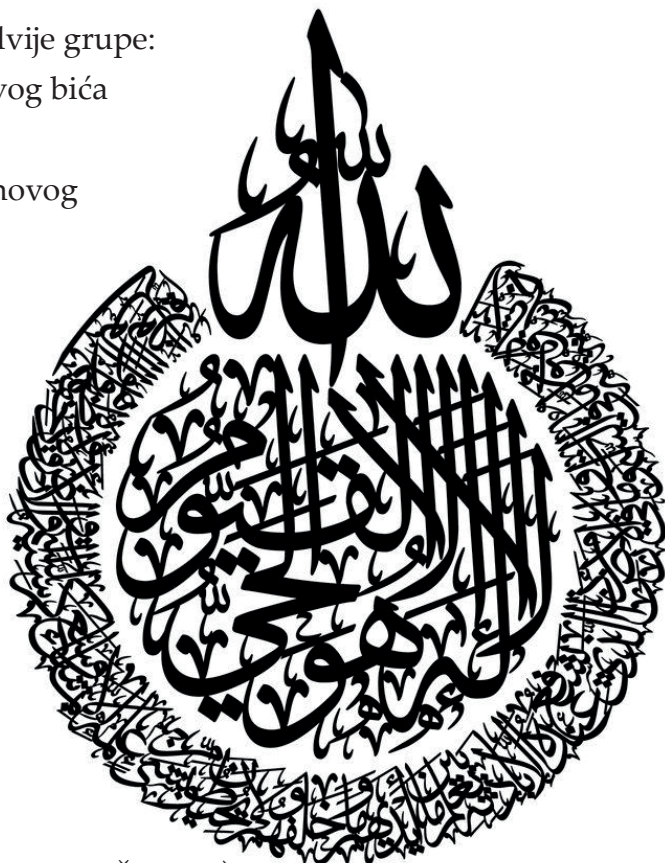
Svojstva Allaha, dž.š., dijelimo na dvije grupe:

1. Essifatu-zzatijje: svojstva Allahovog bića ili lična Allahova svojstva,
2. Essifatu-ssubutijje: svojstva Allahovog savršenstva.

Essifatu-zzatijje

(svojstva Allahovog bića) su:

- Bog ima i postoji – **vudžud**
- Bog je jedan – **vahdanijet**
- Bog je oduvijek – **kidem**
- Bog je zauvijek – **beka**
- Bog nije ničemu sličan – **muhalefetun lil havadisi**
- Bog sam po sebi opstoji – **kijamun bi nefsihi**

Essifatu-ssubutijje (svojstva Allahovog savršenstva) su:

- Bog živi svojim vječitim životom – **hajat**
- Bog sve zna – **ilm**
- Bog sve čuje – **sem**
- Bog sve vidi – **besar**
- Bog sve svojom voljom čini – **iradet**
- Bog je svemoćan – **kudret**
- Bog govori svojim božanskim govorom – **kelam**
- Bog sve stvara, održava i rastvara – **tekvin**

Pitanja:

- *Kako spoznajemo Allaha, dž.š.?*
- *Kako se dijele Allahova svojstva – sifati?*
- *Nabroj svojstva Allaha, dž.š.!*
- *Šta su el-esmau-l-husna i koliko ih ima?*

EL-BEKARA, 1-5.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الَمْ ۝ ذَٰلِكَ الْكِتَابُ لَا رَيْبَ ۚ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ ۝ ۱ ۝ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ
وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝ ۲ ۝ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ
مِن قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ۝ ۳ ۝ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۚ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

PRIJEVOD:

Elif Lām Mīm.

Ova Knjiga, u koju nema nikakve sumnje, uputstvo je svima onima koji se budu Allaha bojali;

onima koji u nevidljivi svijet budu vjerovali i molitvu obavljali i udjeljivali dio od onoga što im Mi budemo davali;

i onima koji budu vjerovali u ono što se objavljuje tebi i u ono što je objavljeno prije tebe, i onima koji u onaj svijet budu čvrsto vjerovali.

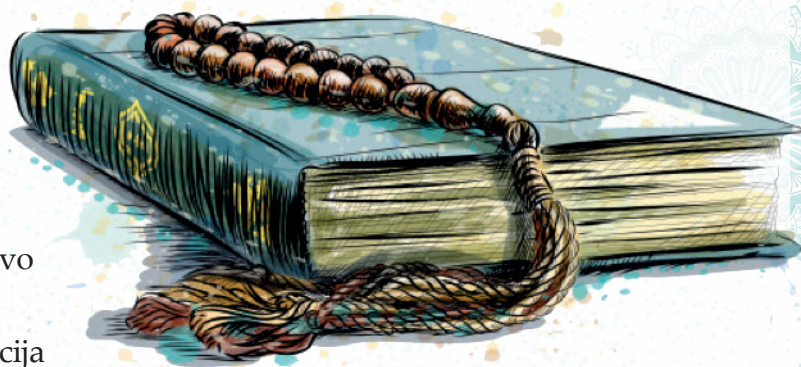
Njima će Gospodar njihov na Pravi put ukazati i oni će ono što žele ostvariti.

Kratak komentar:

Prvi ajet je, ustvari, kratica od tri arapska slova. Kraticom, inače, počinje 29 sura u Kur'anu. Ima različitih mišljenja šta ove kratice predstavljaju, a najsigurnije je da samo Allah, dž.š., zna njihovo pravo značenje.

Drugi ajet daje jednu od definicija Kur'ana, kao uputu koju mogu razumjeti i prihvatiti samo oni koji su svjesni svoga Gospodara i čuvaju se od grijeha.

U narednim ajetima Allah, dž.š., otkriva koje osobine treba da posjeduju oni koji su Njega svjesni. Čvrsta i nepokolebljiva vjera, potvrđena dobrim djelima, garancija je uspjeha, odnosno spasa i na ovom i na budućem svijetu.

EL-BEKARA, 285. I 286.

ءَامَنَ الرَّسُولُ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْهِ مِنْ رَبِّهِ ۚ وَالْمُؤْمِنُونَ كُلٌّ ءَامَنَ بِاللّٰهِ وَمَلَآئِكَتِهِ ۖ وَكُتُبِهِ ۖ وَرُسُلِهِ ۚ لَا يُفَرِّقُونَ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْ رُّسُلِهِ ۚ وَقَالُوا سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَإِلَيْكَ الْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ اللّٰهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا اكْتَسَبَتْ ۚ رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا إِن نَّسِينَا أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إَصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ ۚ وَاعْفُ عَنَّا وَارْحَمْنَا ۚ أَنْتَ مَوْلَانَا فَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

PRIJEVOD:

Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: „Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih.“ Oni govore: „Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti.“

Allah nikoga ne opterećuje preko mogućnosti njegovih: u njegovu korist je dobro koje učini, a na njegovu štetu zlo koje uradi. Gospodaru naš, ne kazni nas ako zaboravimo ili što nehotice učinimo! Gospodaru naš, ne tovari na nas breme kao što si ga tovario na one prije nas! Gospodaru naš, ne stavlja nam u dužnost ono što ne možemo podnijeti, pobriši grijehe naše i oprosti nam, i smiluj se na nas. Ti si Gospodar naš, pa nam pomози protiv naroda koji ne vjeruje!

Kratak komentar:

285. ajet sure El-Bekare govori o osnovnim imanskim šartima, sa posebnim naglaskom vjerovanja u Božije poslanike, odnosno da je Muhammed, a.s., posljednji među njima i predstavlja kontinuitet Božije objave, upućivane ljudima kroz sva vremena.

Posljednji ajet sure El-Bekare počinje konstatacijom da sve što se traži od čovjeka nije ništa što on ne može. Bog, dž.š., je stvorio čovjeka i On savršeno zna njegove mogućnosti i ne traži od njega ništa što nije u stanju izvršiti. Ajet se završava jednom od najljepših kur'anskih dova.

Ova dva ajeta objavljena su na Miradžu i lijepo ih je učiti svaku večer.

SURA EL-FIL

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۚ
أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۚ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا
أَبَابِيلَ ۚ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ۚ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۚ

PRIJEVOD:

Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona Gospodar tvoj uradio!
Zar lukavstvo njihovo nije omeo
i protiv njih jata ptica poslao,
koje su na njih grumenje od gline pečene bacale,
pa ih On kao lišće koje su crvi istočili učinio?

Kratak komentar:

Ova sura govori o događaju koji je bio priprema i nagovještaj dolaska Muhammeda, a.s., kao poslanika. Desilo se to upravo u godini u kojoj se rodio Muhammed, a.s., i time je plemenu Kurejš, od kojeg potječe Poslanik, a.s, ukazana velika čast.

Naime, vlasnici slona (Abesinci iz Jemena), krenuli su u Meku u namjeri da sruše Kabu. Direktnom intervencijom, slanjem posebnih ptica, koje su na njih bacale pečenu glinu, Allah, dž.š., ih je uništio i sačuvao Kabu, koja će uskoro postati Božija kuća u pravom smislu te riječi.

SURA KUREJŠ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
لِإِيلَافِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِذْ لَفِهُمُ رَحْلَةَ الشِّتَاءِ وَالصَّيْفِ ﴿٢﴾ فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ﴿٣﴾ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
مِنْ جُوعٍ وَءَامَنَهُمْ مِنْ خَوْفٍ ﴿٤﴾

PRIJEVOD:

Zbog navike Kurejšija,
navike njihove da zimi i ljeti putuju,
neka se oni Gospodaru hrama ovoga klanjaju,
Koji ih gladne hrani i od straha brani.

Kratak komentar:

Ova sura govori o časti koju je Allah, dž.š., dao plemenu Kurejš. Naime, Uzvišeni Gospodar je Meku učinio sigurnom da bi Kurejšije zimi mogli putovati u Jemen, a ljeti u Siriju radi trgovine.

U znak zahvalnosti svome Gospodaru dužni su da Mu robuju, odnosno da čine ono što On naređuje, a ostavljaju sve što zabranjuje.

KUNUT-DOVA

Kunut-dova se uči na trećem rekatu vitr-namaza, nakon proučene sure. Ko ne zna kunut-dovu, može učiti neku drugu dovu (naprimjer, Rabbena atina fi-d-dunja...), dok ovu ne nauči.

Prije učenja kunut-dove, izgovori se tekbir: ALLĀHU EKBER, i ruke se podignu kao pri početnom tekbiru.

Ko zaboravi proučiti kunut-dovu, mora učiniti sehvi-sedždu, kako bi ispravio grešku.

Kunut-dova glasi:

Bismillahir-rahmanir-rahim

ALLĀHUMME IŅŅĀ NESTE'ĪNUKE

VE NESTAĠFIRUKE, VE NESTEHDĪKE,

VE NU'MINU BIKE, VE NETŪBU

ILEJKE,

VE NETEVEKKELU 'ALEJKE,

VE NUSNĪ 'ALEJKEL-'HAJRE KULLEHŪ,

NEŠKURUKE VE LĀ NEKFURUKE,

VE NAHLE'U VE NETRUKU MEN

JEFDŽURUK.

ALLĀHUMME IJJĀKE NE'ABUDU

VE LEKE NUSALLĪ VE NESDŽUDU

VE ILEJKE NES'Ā VE NAHFIDU,

NERDŽŪ RAHMETEKE VE NAHŠĀ

'AZĀBEKE,

IŅŅE 'AZĀBEKE BIL-KUFFĀRI

MULHIK.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Allahu! Mi samo od Tebe pomoć tražimo, od Tebe oprost tražimo i od Tebe uputu tražimo! Mi Tebe vjerujemo, Tebi se sa pokajanjem obraćamo, u Tebe se pouzdajemo! Tebe hvalimo svakim dobrom, zahvaljujemo Ti na Tvojim blagodatima, a nismo prema Tebi nezahvalni i nevjerni! Mi odbacujemo i ostavljamo onoga ko griješi prema Tebi.

Allahu! Mi samo Tebe obožavamo, Tebi namaz klanjamo i Tebi na sedždu padamo! Tebi žurimo, za Tobom žudimo i Tebi služimo! Nadamo se Tvojim milosti, a bojimo se Tvoje kazne! Tvoja će kazna, zaista, stići nevjernike!

Pitanja:

- *Kada se uči kunut-dova?*
- *Šta treba uraditi pred učenje kunut-dove?*
- *Šta uči onaj ko ne zna kunut-dovu?*
- *Kako će postupiti onaj ko zaboravi kunut-dovu?*
- *Kako glasi kunut-dova?*

VJEROVANJE U SUDNJI DAN

Peti imanski šart glasi VE-L-JEVMI-L-AHIRI – vjerovati u Posljednji dan i Sudnji dan. Posljednji dan je dan kada će, po naređenju Allaha, dž.š., ovaj svijet biti uništen i sve živo pomrijeti, a Sudnji dan je dan kada će Allah, dž.š., ponovo sve proživjeti i pozvati ljude da odgovaraju za svoja djela učinjena na ovom svijetu. Sudnji dan zove se i Kijametski dan.

Ova dešavanja opisana su na nekoliko mjesta u Kur'anu. Tako u suri El-Hakkah, 13. i 14. ajet, stoji:

Pa kad prva sirena zasvira i kad se Zemlja i planine pomjere, pa se međusobnim sudarom poruše, toga dana će nastupiti neminovni Događaj – propast svijeta.

A u suri Ez-Zumer, 68. ajet, Allah, dž.š., kaže:

Zatim će zasvirati druga sirena pa će ljudi proživjeti i odjednom stati i čekati.

Na Sudnjem danu će sva djela biti izložena na, takozvanom, Mizanu, što predstavlja savršeno mjerilo po kojem će se vrednovati djela, pa kod koga prevagnu dobra djela, bit će nagrađen džennetom, gdje će vjernici vječno uživati, a u koga prevagnu loša djela, bit će kažnjen džehennemom, gdje će grešnici izdržavati kaznu prema težini počinjenih grijeha.

I o ovom događanju Kur'an, također, govori. Tako u suri El-Enbija, 47. ajet, Allah, dž.š., kaže:

Postavit ćemo na Sudnjem danu ispravno mjerilo, pa nikome ni najmanja nepravda neće biti učinjena.

Treba još dodati da će na Sudnjem danu poslanicima i posebno odabranim dobrim ljudima biti omogućeno da se kod Allaha, dž.š., mole za neke grešnike. Ova molba zove se Šefaat.

Navodimo na kraju i 115. ajet sure El-Kijameh:

Zar mislite da smo vas bez svrhe stvorili i da se nama nećete povratiti?

Dakle, Sudnji dan i odgovaranje za svoja djela je odgovor svrhe našeg postojanja na ovom svijetu. Nas je Allah, dž.š., stvorio da budemo Njegovi zastupnici na Zemlji, a to znači da postupamo onako kako nam On zapovijeda, a to dalje znači da činimo što više dobrih djela i time zaslužimo ugodan život na ovom svijetu, a nagradu i vječno uživanje na budućem svijetu.

Pitanja:

- Šta je Sudnji dan?
- Šta je Mizan?
- Šta je Šefaat?

VJEROVANJE U BOŽIJE ODREĐENJE

Šesti imanski šart glasi VE BI-L-KADERI HAJRIHI VE ŠERRIHI MINEALLAHI TEALA – vjerovati da sve što se događa biva s Božijom voljom i određenjem.

Ovaj imanski šart naziva se i vjerovanje u sudbinu, a trebalo bi ga razumjeti na sljedeći način:

Svemogući Bog, dž.š., stvorio je zemaljske i nebeske svjetove i On određuje raspored i zbivanja u njima. Kada će i koliko šta postojati, razvijati se i nestati, Uzvišeni Bog određuje. On je uzrok nad svim uzrocima. Niko ne može Njega spriječiti u Njegovoj volji i radu. Ono što On hoće, to biva, a što neće, to ne može ni biti.

Što se tiče čovjeka, njemu je Bog dao djelomičnu slobodnu volju (Irada džuz`ijja), a to je čovjekova mogućnost da se sam odluči za neko djelo. To određuje i njegovu odgovornost. Tako, ako se odluči za dobro djelo, čeka ga nagrada, a ako, pak, odluči učiniti loše djelo, prijeti mu kazna.

A kako ćemo utvrditi da li je neko djelo dobro ili zlo?

Odgovor na ovo pitanje čovjek treba utvrditi na osnovu islamskih propisa i vlastitim razumom. Ako, pak, dođu u sukob ova dva principa, prednost treba dati islamskim propisima, jer, kako god čovjek ima djelomičnu slobodnu volju, tako je i njegov razum često ograničen da sve razumije, a nerijetko je i pod različitim utjecajima.

Navest ćemo jedan primjer:

Čovjek ima voćnjak šljiva i sam može odlučiti hoće li od njih praviti razne džemove i sokove, ili će praviti alkohol. Ukoliko bi zarada bila veća na alkoholu, razum bi sigurno to odabrao, ali islamski propisi kažu da to nije dozvoljeno i vjernik ne bi trebao imati nikakve dileme kako da postupi.

Postoji jedna druga dilema, a to je kako postupiti u slučaju kad čovjeka zadesi neko zlo ili nezgoda?

U slučaju bolesti, smrti, straha, štete ili nečeg drugog, čovjek mora prihvatiti sve što Bog dadne. Zašto se nešto od toga desilo, samo On zna. Ukoliko se čovjek strpi i iz svake situacije nastoji izaći bolji i pozitivniji, Bog će ga za to nagraditi. Naravno, ukoliko sam doprinese nekoj nesreći, dužan je sve učiniti da to popravi.

Navodimo ovdje i dio sure El-Inširah:

Zaista, poslije poteškoće dolazi olakšanje, zaista, poslije poteškoće dolazi olakšanje.

Pitanja:

- *Kako znamo da je neko djelo dobro ili loše?*
- *Koju osobinu mora imati čovjek ako želi nagradu od Boga?*

OSNOVI NAUKE HADISA

Nauka koja se bavi svim onim što je zabilježeno da je Muhammed, a.s., rekao ili preporučio, zove se hadis. Često se hadis poistovjećuje sa terminom sunnet, a sunnet podrazumijeva i ono što je Muhammed, a.s., radio i odobrio da se radi.

Sunnet / hadis je drugi izvor u islamskom učenju. U Kur'anu, kao osnovnom izvoru u islamu, nije obrađeno sve što je potrebno za njegovo razumijevanje, posebno njegov praktični dio. Tako, naprimjer, Kur'an samo naređuje da se klanja, ili daje zekat, a Muhammed, a.s., tome daje kompletnu praktičnu formu. Isto je i sa zabranama. Tako je u Kur'anu samo rečeno: klonite se vina, a Muhammed, a.s., je dalje objasnio koja su sve pića zabranjena.

Zato je od neprocjenjive važnosti poznavanje onoga što je Muhammed, a.s., govorio i radio.

Dok je Muhammed, a.s., bio živ, njegovi drugovi (ashabi) pomno su slušali i gledali šta on govori i radi. Počeli su to i bilježiti, međutim, ubrzo im je to Muhammed, a.s., zabranio, bojeći se da se hadis ne pomiješa sa Kur'anom. Tako će to ostati do kraja njegovog života, a i gotovo tri stotine godina nakon njegove smrti.

Vremenom su se počeli širiti lažni hadisi, pa se osjetila potreba za sabiranjem i provjerom svega onoga što je Poslanik, a.s., govorio. Uspostavljeni su veoma strogi kriteriji za prihvatanje neke izreke kao hadisa. Provjeravano je ko i od koga prenosi, nastojeći da taj lanac prenosilaca doseže sve do Muhammeda, a.s.

Provjeravan je i sam tekst hadisa, pri čemu je vođeno računa da taj tekst nikako ne smije biti u suprotnosti sa tekstom Kur'ana.

Kao plod ovog rada nastao je jedan broj zbirki hadisa, a šest najpoznatijih (kutubu sitte) su: *Buharija, Muslim, Ebu Davud, Tirmizi, Nesai i Ibni Maadždže*.

Naučnici koji se bave hadisom nazivaju se muhaddisi, a oni među njima koji znaju veliki broj hadisa zovu se hafizi hadisa.

Navedimo na kraju i jedan hadis koji govori o značaju pravilnog prenošenja onoga što je Muhammed, a.s., rekao:

Ko svjesno i namjerno slaže na mene i pripíše mi nešto što ja nisam rekao, neka se spremi, čeka ga mjesto u džehennemu.

Pitanja:

- Šta je hadis?
- Kako se zovu naučnici koji se bave hadisom?
- Šta se sve ubraja u hadis?

ČETVORICA PRAVEDNIH HALIFA

Nakon smrti Muhammeda, a.s., ugledni ashabi (drugovi Muhammeda, a.s.) sabrali su se da odrede ko će voditi islamsku državu poslije njega. Iako je bilo više prijedloga, logičan izbor je bio Ebu Bekr, kojeg je Muhammed, a.s., za vrijeme svoje bolesti odredio da ga mijenja u obavljanju imamske dužnosti. Osim toga, bio mu je desna ruka od samog početka poslaničke misije.

EBU BEKR ES-SIDDIK

Ebu Bekr je vladao dvije godine (632–634) i za njegovog vremena islamska država se proširila prema današnjoj Siriji i Iranu, a posebno je značajno što je u njegovo vrijeme sabran cijeli Kur'an, kojeg su do tada samo čuvali hafizi učeći ga napamet, a čuvan je u dijelovima napisanim na komadima kože, kamenim pločicama i palminom lišću.

OMER IBN EL-HATTAB

Prije svoje smrti Ebu Bekr je za svog nasljednika odredio hazreti Omera ibn El-Hattaba.

H. Omer je vladao deset godina (634–644) i za vrijeme njegove vladavine islamska država je proširena na Siriju, Palestinu, Perziju (današnji Iran) i Egipat. Za svoje vladavine h. Omer je potpuno uredio civilni i vojni dio države, a posebno značajna je odluka da se datum preseljenja Muhammeda, a.s., iz Meke u Medinu uzme kao početak računanja vremena u muslimana.

Nažalost, na h. Omera izvršen je atentat dok je klanjao sabah-namaz, te je nakon tri dana podlegao.

OSMAN IBN AFFAN

Nakon smrti h. Omera tri dana je trajalo vijećanje ko će biti izabran za novog halifu. Na kraju je izbor pao na hazreti Osmana ibn Affana, čija će vladavina trajati 11 godina (644–656).

H. Osman je bio blage naravi i već u poodmaklim godinama života. Na vanjskom planu je nastavio kontinuitet svojih prethodnika, ali je unutar države vladalo sve veće nezadovoljstvo, što je na kraju i dovelo do ubistva halife Osmana.

Iz vremena hilafeta h. Osmana posebno treba istaći njegovu zaslugu da se ispišu četiri primjerka Kur'ana i pošalju u glavne centre islamske države: Meku, Basru, Kufu i Damask i čuvaju, da bi se osigurala originalnost i autentičnost Božije knjige.

Jedan od najstarijih Kur'ana na svijetu se nalazi na Univerzitetu u Birminghamu.

ALIJA IBN EBI TALIB

Nakon smrti h. Osmana islamska država je sedam dana bila bez vladara, jer se svako ustručavao preuzeti ovaj težak i odgovoran zadatak. Osmi dan, pod pritiskom okoline, dužnost halife preuzeo je hazreti Alija ibni Ebi Talib, amidžić Muhammeda, a.s., i jedan od prvih muslimana.

Hilafet h. Alije trajao je pet godina (656–661) i bit će veoma turbulentan, jer je u islamskoj državi vladalo veliko nezadovoljstvo nekim potezima prethodnog halife. H. Alija je to pokušao ispraviti, ali je to išlo dosta teško. Posebno teško bilo je sa namjesnikom Sirije Muavijom, koji nije htio prihvatiti h. Aliju za halifu.

Nažalost, bit će to početak nesuglasica među muslimanima koje su i danas u određenoj mjeri prisutne.

Pitanja:

- Nabroj prou četvoricu halifa!
- Koliko godina je vladao Ebu Bekr, r.a.?
- Kako je umro Omer, r.a.?
- Koji je halifa zaslužan za pisanje Kur'ana?

ŠIRENJE ISLAMA

Nakon prve četvorice halifa islamska država poprima drugi način uređenja i postepeno prelazi u monarhiju, odnosno vlast se prenosi nasljeđivanjem. Na taj način uspostavljaju se dinastije.

Emevije

Prva uspostavljena dinastija bila je dinastija Emevija (651–750). Vladari ove dinastije nastavili su trend širenja islamske države, tako da će se islamska država u njihovo vrijeme prostirati na velikom dijelu azijskog i afričkog kontinenta, a osvojen je Pirinejski poluotok (Španija).

Prijestolnica (glavni grad) države Emevije premještena je iz Medine u Damask.

Ova dinastija vladala je 90 godina, za vrijeme u kojem se izmijenilo 13 vladara, koji su, pored osvajanja, bili poznati po gradnji puteva, vodovoda, bolnica, škola i drugih javnih ustanova.

Nažalost, u vrijeme ove dinastije narastao je sukob između dvije grupacije muslimana, šiija i sunnija, što će za rezultat imati raspad dinastije i dolazak na vlast dinastije Abbasija.

Abbasije

Abbasije su vladale od 750. do 1258. godine, a prijestolnicu su iz Damaska prenijeli u Bagdad. U njihovo vrijeme država se nije značajnije teritorijalno širila, ali je doživjela ekonomski i kulturni procvat.

Dolazak na vlast dinastije Abbasija karakterizira politički rascjep do tada jedinstvenog islamskog svijeta. Islamska država se najprije prepолоvila, a onda i podijelila na veliki broj samostalnih država. Od tih država treba izdvojiti Kordobu (Španija), koja je funkcionirala kao samostalan hilafet sve do 1492. godine, a poznata je po svom svekolikom napretku u svim oblastima, o čemu i danas svjedoče brojne građevine iz tog perioda.

Kao što je već rečeno, islamska država je bila rascjepkana, pa će to doprinijeti da pojedini njeni dijelovi počnu padati pod okupaciju drugih tadašnjih država. Tako su Tataři 1258. godine zauzeli Bagdad, čime je okončana vladavina dinastije Abbasija.

Osmansko carstvo

Nakon raspada dinastije Abbasija i jednog vrlo turbulentnog perioda, godine 1288. uspostavljeno je Osmansko carstvo, koje će trajati 630 godina i biti jedno od najmoćnijih u cijeloj povijesti. Na vrhuncu svoje moći, u 16. stoljeću, Osmansko carstvo je imalo površinu od 8 miliona kvadratnih kilometara i zauzimalo tri kontinenta. Godine 1517. islamskoj državi su vratili hilafet kao način organiziranja države i zadržali ga sve do 1924. godine.

Pitanja:

- Ko su bile Emevije, a ko Abbasije?
- Koje godine je uspostavljeno Osmansko carstvo?

NAMASKI VADŽIBI

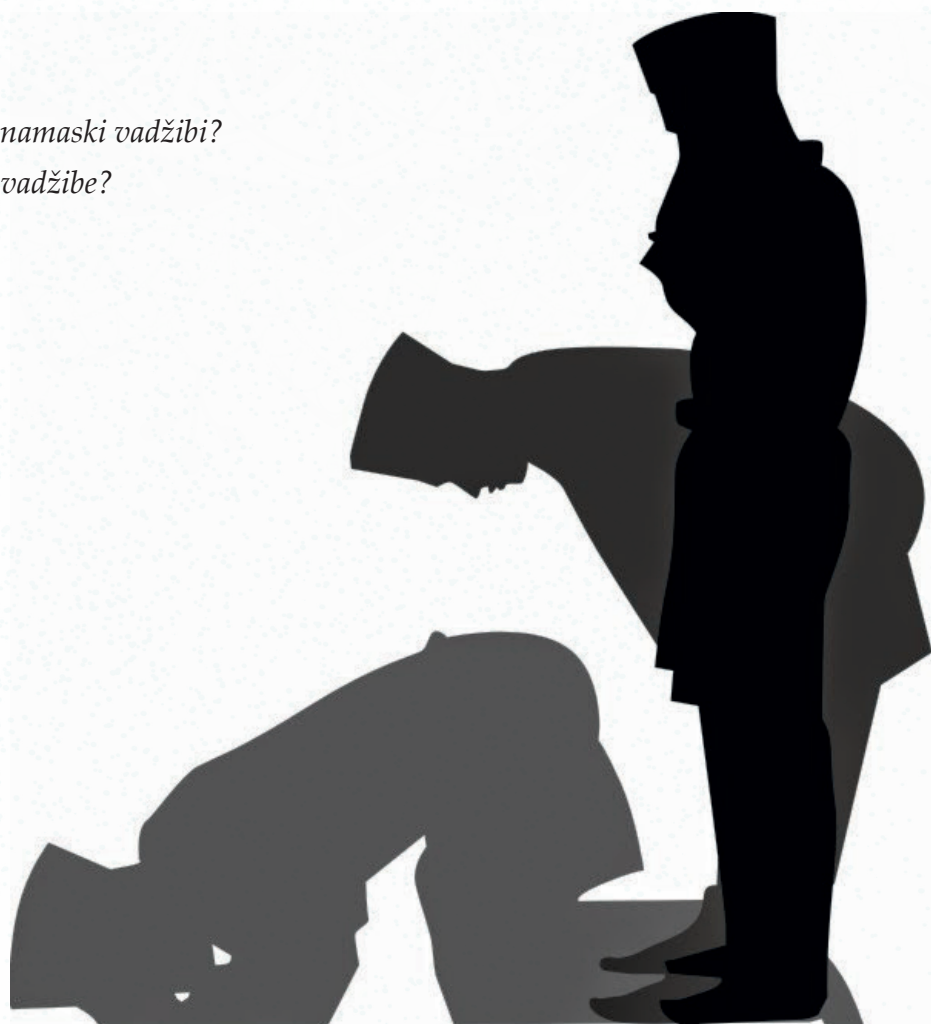
Vadžib u namazu je nešto što je obavezno uraditi, ali nema stepen farza. Razlika je u tome što, ukoliko bi se izostavio neki farz, namaz je neispravan, a, ako bi se izostavio vadžib, namaz bi bio ispravan, pod uvjetom da se izvrši sehvi-sedžda.

Namaski vadžibi su:

- na svakom rekatu proučiti Fatihu,
- kod svih namaza na prva dva rekata, a kod sunneta uvijek, proučiti jednu kraću suru ili tri kraća ajeta ili jedan duži ajet,
- na sedždi spustiti čelo i nos,
- obaviti prvo sjedenje i proučiti Ettehijjatu,
- kod noćnih namaza, džume i Bajrama imam da uči naglas, kod dnevnih u sebi, a muktedije da šute,
- u vitr-namaz u proučiti kunut-dovu, a kod bajram-namaza izgovoriti 6 tekbira,
- na kraju namaza predati selam, i učiniti sehvi-sedždu ako je potrebno,
- obaviti namaz po tadili-erkanu, što znači polahko i razgovjetno.

Pitanja:

- *Kakve radnje su namaski vadžibi?*
- *Nabroj namaske vadžibe?*

SEHVI-SEDŽDA

Sehvi-sedžda je naknadna sedžda koja se čini sa ciljem da se poprave greške u namazu, kao što je izostavljanje nekog namaskog vadžiba, ili dilema u pogledu broja klanjanih rekata i slično.

Sehvi-sedžda se čini nakon što se preda selam na desnu stranu. Tada se učine dvije sedžde kao u namazu, i ponovi učenje Ettehijjatu do selama i zatim se preda selam.

Ako imam učini sehvi-sedždu, dužni su sa njim sehvi-sedždu učiniti i muktedije (oni koji klanjaju za imamom).

Pitanja:

- Šta je sehvi-sedžda?
- Kada se čini sehvi-sedžda?

NAMAZ MUSAFIRA

Osoba koja krene na put zove se *musafir*, a ona koja je kod svoje kuće, ili je na putu, ali se misli na jednom mjestu zadržati 15 i više dana, zove se mukim.

Da bi osoba imala status musafira, potrebno je da je naumila prijeći 18 sati srednjeg pješačkog hoda (oko 90 kilometara).

Status musafira osoba stječe čim napusti svoje mjesto stanovanja i zadržava ga sve dok se ne vrati u svoje mjesto.

Ukoliko bi se osoba na putu zadržala više od petnaest dana, ali stalno putuje, dakle, nigdje se na jednom mjestu ne zadržava petnaest dana, ta osoba ima status musafira sve vrijeme putovanja, bez obzira na to koliko dugo to putovanje trajalo.

Musafir ima pravo i obavezu da farz-namaze od četiri rekata (podne, ikindija i jacija) skрати na dva rekata, dok akšam i vitr-namaz neće kratiti. Sunete i sun-sunnete musafir može u potpunosti izostaviti, ali ih, ako ima vremena i želi, može klanjati i neće ih kratiti.

Ako musafir stupi u džemat za imamom koji nije musafir, neće ništa kratiti. U slučaju, pak, da je musafir imam, on je obavezan kratiti namaz, a one koji klanjaju za njim upozoriti da je on musafir i da su oni koji klanjaju za njim a nisu musafiri obavezni klanjati cijeli namaz, dakle, poslije imamovog selama sami će doklanjati još dva rekata četvororekatnog farza.

Ako musafir za vrijeme putovanja izostavi neki namaz, obavezan ga je naklanjati i to samo farz-namaz, kao i inače kod naklanjavanja, s tim da će četvororekatne namaze i kod naklanjavanja kratiti na dva rekata. Ukoliko, pak, iz bilo kojeg razloga musafir ne stigne propušteni namaz naklanjati na putu, prilikom naklanjavanja kod kuće neće kratiti propuštene namaze.

I na kraju, ako osoba odseli zastalno iz svog mjesta stanovanja i nekad se u budućnosti kao musafir vrati u svoje rodno mjesto, također će kratiti namaz. Međutim, ukoliko u tom mjestu i dalje bude živio neko od njegove stare familije, onda, ipak, neće kratiti.

Pitanja:

- Koliko dana čovjek treba putovati da bi se računao kao putnik?
- Koje namaze putnik može kratiti i kako?

PRISPIJEVANJE U DŽEMAT

U džematu se klanjaju: džuma, dženaza, bajram-namazi, farzi dnevnih namaza, teravih i vitr-namaz u ramazanu.

S obzirom na to da je nagrada izuzetna, onaj ko iz opravdanog razloga zakasni u džemat, treba se džematu priključiti.

Smatra se da je neko stigao u džemat ako stigne imama prije predaje selama, a na rekat ako je stigao imama na ruku'u.

Propušteni rekati se naklanjaju na sljedeći način:

- na zadnjem sjedenju prouči se samo Ettehijjatu, i kada imam preda selam na desnu stranu, te krene na lijevu, ustane se i naklanjaju propušteni rekati,
- ako je propušten samo prvi rekat, naklanja se, obavi zadnje sjedenje i preda se selam samostalno,
- ako su propušteni prvi i drugi rekati, naklanjaju se, obavi se zadnje sjedenje i preda selam,
- ako su propuštena prva dva rekata kod akšama, obaviti će se prvo sjedenje i proučiti Ettehijjatu nakon prvog rekata, a zadnje sjedenje će se obaviti nakon drugog rekata,
- ako su propuštena tri rekata, prvo sjedenje će se obaviti nakon naklanjanog prvog rekata, a zadnje sjedenje i selam nakon što se naklanja drugi i treći,
- ako su propuštena sva četiri rekata, naklanjat će se uobičajenim redoslijedom.

Pitanja:

- *Kako prispjevamo u džemat?*
- *Kada je neko stigao u džemat, a kada na rekat?*
- *Kako naklanjavamo propuštene rekate?*

NAFILA-NAMAZI (DOBROVOLJNI NAMAZI)

Obavezni namazi za muslimana su:

- 5 dnevnih namaza: sabah, podne, ikindija, akşam i jacija,
- džuma-namaz – petkom umjesto podne-namaza,
- dženaza-namaz – kada neko od muslimana umre,
- bajram-namaz – dva puta u godini.

Uz dnevne namaze i džumu, Muhammed, a.s., je klanjao određen broj rekata koje nazivamo sunneti.

Poseban sunnet u mjesecu ramazanu je teravih-namaz.

Pored ovih namaza postoje i namazi koje nazivamo nafile – dobrovoljni namazi.

Nafila-namazi obavljaju se u određeno vrijeme s određenim povodima.

Nafila-namazi su:

- *tehijjetul-mesdzid* – ima 2 rekata i klanja se kada dođemo u džamiju!
- *duhā-namaz* – jutarnji namaz, ima dva rekata. Klanja se ujutro, 45 minuta poslije izlaska Sunca, pa sve do podne!
- *kijamu-l-lejl* – noćni namaz, ima 2 ili više rekata. Klanja se poslije jacije, a najbolje u zadnjoj trećini noći!
- *hādždže-namaz* – namaz za želju, ima 2 ili više rekata. Klanja se i čini dova Bogu kada čovjek ima neku želju!
- *istihāra-namaz* – namaz za odluku. Ima 2 rekata i klanja se kada smo u nedoumici, kada ne znamo šta da izaberemo.
- *namaz za kišu* – namaz koji se klanja da se zamoli Uzvišeni Bog da dadne kišu.

Pitanja:

- Koji su obavezni namazi za muslimane?
- Šta su sunneti?
- Šta su nafile?
- Nabroj neke dobrovoljne namaze!

ISLAM U BOSNI I HERCEGOVINI

Islam su u Bosnu i Hercegovinu donijeli Turci – Osmanlije. Bilo je to tokom petnaestog stoljeća, kada je Osmansko carstvo obuhvatalo veći dio Azije, Afrike, kao i gotovo cijelu južnu Evropu.

Osvajanje naših krajeva doprinijelo je velikom širenju islama. Treba, međutim, kazati da to širenje islama nije bilo nasilnim putem, jer su muslimani slijedili kur'anske riječi – nema prisile u vjeru. Nemuslimanima je garantirana sloboda vjerskog ispoljavanja, kao i sve druge slobode. Pa, ipak, veliki broj ljudi je prigrlio islam. Tome je posebno doprinijela činjenica da je u tadašnjoj Bosni živio veliki broj bogumila.

Ko su bogumili?

Bogumili, patareni ili bobuni su jedna kršćanska sekta, koja je nastala u Bugarskoj, a osnivač joj je pop Bogumil, koji je živio u desetom stoljeću. Iz Bugarske se bogumilstvo prenijelo u Grčku i Rašku (Srbiju), pa odatle u Bosnu, a iz Bosne u Italiju i Francusku. Bogumilsko vjerovanje se karakteriziralo po tome što Isaova, a.s., majka Merjem nije smatrana božanstvom, te se bogumili nisu krstili. Bogomolje su im bile skromne i jednostavne, bez ikona i kipova. Crkvena zvona nisu upotrebljavali. Bogumili nisu vjerovali u raspeće Isaa, a.s., a molili su se pet puta dnevno i to padajući na koljena. Osim toga, nisu jeli meso, dakle, bili su vegetarijanci, a nisu pili ni alkohol.

Zbog svega ovoga bogumili su bili proganjani u svim državama u kojima su živjeli, da bi dolaskom muslimana doživjeli sasvim novi pristup. Tolerantnost muslimana i veliki broj sličnosti islama i bogumilstva doprinijet će da se bogumili odluče da masovno primaju islam.

U islam nisu ulazili samo bogumili. Činile su to i druge grupacije, među kojima i jedan broj članova poznatih bosanskih porodica. Islam su prihvatila čak i djeca bosanskog kralja Stjepana.

Turci su našim krajevima vladali oko 500 godina i za to vrijeme su mnogo učinili za napredak i razvoj naše zemlje. Osnivali su nove gradove, u kojima se razvijalo zanatstvo i trgovina, gradili su puteve i mostove, podizali džamije, medrese, tekije, vodovode, banje, hanove, imarete (javne kuhinje za sirotinju), čime su udarili temelj islamskoj kulturi i civilizaciji u našim krajevima.

Pitanja:

- *Odakle je došao islam u BIH?*
- *Ko su bogumili?*

ISLAM U ŠVEDSKOJ

Historijski izvori pokazuju da su prvi kontakti Švedske sa muslimanima Bliskog istoka ostvareni još u vrijeme Vikinga, a etablirani kontakt u 15. stoljeću. Zabilježeno je da su neki švedski kraljevi sarađivali sa turskim sultanima, smatrajući Rusiju kao zajedničkog neprijatelja.

Godine 1897. u Švedsku je doselio Ibrahim Umerkajef i on je jedan od prvih muslimana nastanjenih u Švedskoj.

Za vrijeme Drugog svjetskog rata u Švedsku je doselila jedna grupa muslimana Tatara i oni će 1949. osnovati organizaciju „Turk-Islam Föreningen i Sverige för Religion och Kultur“. Kasnije će ova organizacija promijeniti ime u „Islam Församling i Sverige“ i etablirat će se kao prva nekršćanska zajednica.

Godine 1950. država muslimanima dodjeljuje posebne parcele za ukop svojih umrlih. 1973. u Malmeu je osnovana organizacija „Förenade Islamiska Föreningar i Sverige - FIFS“ i ona će dvije godine iza toga postati prva muslimanska organizacija koja je ostvarila pravo na dotaciju od države.

Prva džamija u Švedskoj sagrađena je u Göteborgu 1976, druga u Malmeu 1983, a treća u Trollhättanu 1985.

Prva džamija u Švedskoj, Göteborg

Kasnije će još biti sagrađene džamije u Uppsali i Göteborgu, a u isto vrijeme će u velikom broju mjesta biti kupljeni objekti i preuređeni u džamijske prostore.

Do 1980. godine najveći broj muslimana dolazio je iz Turske, kao radna snaga, a kasnije će u većem broju početi doseljavati Kurdi, pa Iranci, a onda Palestinci i muslimani iz drugih arapskih zemalja. Značajan broj muslimana došao je iz Afganistana, Pakistana i drugih azijskih zemalja, a pred kraj 20. stoljeća stigli su Albanci iz bivše Jugoslavije. Izbijanjem agresije na Bosnu i Hercegovinu veliki broj njenog stanovništva utočište je našao u Švedskoj. Za vrijeme i poslije rata stiglo je blizu 100 hiljada Bosanaca, što će ih svrstati u treću najveću doseljeničku skupinu u Švedskoj.

Danas u Švedskoj živi oko 800 000 ljudi sa muslimanskim korijenima. Oni su organizirani u 7 islamskih saveza i okupljaju oko 200 000 članova.

Svi ovi savezi imaju pravo na državnu dotaciju, ovisno o broju članova, a većina ih je ostvarila i pravo da prikupljaju članarinu preko poreza.

Muslimani iz BiH su 1995. godine osnovali svoju zajednicu i danas ona broji preko 14 000 punoljetnih članova. Pod imenom „Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj“ ona okuplja 27 džemata i uživa veliki ugled u Švedskoj. Bavi se različitim projektima, od kojih je najvažnija organizacija mektebske nastave. U sklopu Zajednice formirana je omladinska organizacija „Bemuf“ i ona se svrstava među najbolje omladinske organizacije izvan BiH.

Pitanja:

- U kojem gradu je sagrađena prva džamija u Švedskoj?
- Koliko otprilike živi muslimana u Švedskoj?
- Šta je Bemuf?
- Kada su muslimani iz BIH osnovali svoju zajednicu?

AGRESIJA NA BIH

Odlaskom Turaka Osmanlija potkraj devetnaestog stoljeća Bosna i Hercegovina ulazi u jedan od svojih najtežih historijskih perioda. Smjenjivale su se razne vlasti, od Austrougarske, preko Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, Kraljevine Jugoslavije i, konačno, završetkom Drugog svjetskog rata Bosna i Hercegovina će ući u sastav Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije.

Prethodni period obilježio je velika stradanja i progon našeg naroda. SFR Jugoslavija će zaustaviti stradanja i progon, ali je komunistički režim bio jednopartijski sistem u kojem su vjerska prava bila svedena na privatnost, a u nekim periodima bilo je otvorenog ugrožavanja tih prava.

Devedesetih godina dvadesetog stoljeća dolazi do raspada Komunističke partije i države Jugoslavije.

29. februara i 1. marta 1992. godine održan je referendum na kojem su se građani BiH izjasnili žele li samostalnu nezavisnu državu BiH.

Na referendum je izašlo oko 66% stanovništva i preko 90% njih glasalo je za samostalnu BiH, nakon čega će ogroman broj država priznati BiH, a 22. maja 1992. Republika BiH će biti

primljena u Ujedinjene narode.

Nažalost, većina građana srpske nacionalnosti, po nagovoru države Srbije, bojkotirala je referendum i proglasila Republiku Srpsku, područje BiH koje su Srbi kontrolirali. To će biti uvod u otvoreni sukob.

Gotovo preko noći Jugoslavenska narodna armija je pretvorena u Vojsku Republike

Srpske i, zajedno sa Vojskom Jugoslavije (Srbije i Crne Gore), počinje brutalne napade na bošnjačka i hrvatska naselja u BiH.

Početkom rata Bošnjaci i Hrvati su bili ujedinjeni u odbrani BiH, ali je kasnije, po nagovoru države Hrvatske, izazvan sukob između Bošnjaka i Hrvata, da bi to na kraju rezultiralo dvostrukom agresijom na BiH, i od strane Srbije i od strane Hrvatske. Mudrom politikom Alije Izetbegovića i nevjerovatnom hrabrošću naših ljudi brzo će se formirati Armija Republike BiH, koja će vremenom postajati sve snažnija i polahko, ali sigurno, početi oslobađati okupirana područja BiH.

Agresija na BiH će trajati preko tri godine. U tom nepravедnom ratu, u kojem je našoj državi nametnut embargo na uvoz oružja, dok su Srbija i Hrvatska nesmetano naoružavale paravojne vojske Srba i Hrvata u BiH, od oba agresora učinjeni su veliki ratni zločini.

Najveći zločin, koji je Međunarodni sud presudio kao genocid, desio se u gradu Srebrenici, gdje su pripadnici Vojske Republike Srpske za nekoliko dana pobili preko osam hiljada Bošnjaka.

*Memorijalni centar
Potočari u Srebrenici*

Nakon ovog stravičnog zločina počela je diplomatska borba za intervenciju NATO snaga, što se na kraju i desilo, a u isto vrijeme velike sile su pripremale mirovni sporazum, koji će se krajem 1995. u Dejtonu u Americi i potpisati.

Ovim sporazumom okončan je rat, a BiH uređena je kao država sa dva BH entiteta, Federacijom BiH i Republikom Srpskom.

Pitanja:

- *Kada je bio referendum za nezavisnost naše države?*
- *Koji je najveći zločin počinjen u BIH?*
- *Kad je počeo rat u BIH i dokad je trajao?*

OSNOVI ŠERIJATSKOG BRAČNOG PRAVA

Brak je temelj razvitka i opstanka ljudske zajednice. Po islamskom učenju, on je preporučen i poželjan, a predstavlja ženidbeni ugovor, zaključen između muslimana i muslimanke, njihovom slobodnom voljom, uz prisustvo dva svjedoka muslimana, čime stječu pravo da žive u zajednici i slobodnom – halal intimnom odnosu.

S obzirom na to da je brak jedna od najvažnijih i najozbiljnijih odluka u životu čovjeka, neophodno je dobro sagledati sve okolnosti, pa tek onda donijeti odluku s kim stupiti u zajednički život. U tom smislu, Muhammed, a.s., je svojim sljedbenicima uputio sljedeću poruku:

Ženu udaju četiri stvari: njeno bogatstvo, njeno porijeklo, njena ljepota i njena vjera. Nastoj da uzmeš onu koja je dobro vjerski odgojena, Bog ti dobro dao.

Da bi ženidbeni ugovor bio valjan, potrebno je da zaručnici, pored ponude (idžab) i pristanka (kabal), poznaju i prihvataju osnovne islamske principe.

Prije sklapanja braka potrebno je pomoću svjedoka utvrditi postoje li neke bračne smetnje. Po šerijatskim propisima postoje tri osnovne vrste bračnih smetnji:

- krvno srodstvo,
- srodstvo po mlijeku i
- srodstvo po tazbinstvu

Što se tiče krvnog srodstva, brak se ne može sklopiti sa: majkom, nanom, kćerkom, unukom i njenim potomstvom, sestrom, sestričnom i bratičnom i njihovim potomstvom i tetkom. Ovo su osnovne zabrane, ali kod nas, u Bosni i Hercegovini, u čuvanju rodbinskih veza ide se mnogo dalje od ovih osnovnih zabrana.

Srodstvo po mlijeku, kao zapreka za sklapanje braka, bilo bi ukoliko je jedna od majki zadojila oboje mladenaca. U tom slučaju se oni računaju kao brat i sestra.

Po tazbinstvu brak nije dopušten u isto vrijeme sa: ženinom majkom i sestrom, maćehom, sinovom ženom, niti sa snahama njegovih potomaka i silaznom lozom svoje žene.

Da bi šerijatski brak bio valjan, potrebno je odrediti mehr, a to je obavezni vjenčani dar koji muž daje ženi odmah nakon sklapanja braka (mehri muadždžel), odnosno kasnije, poslije eventualnog razvoda braka ili smrti muža (mehri muedždžel).

O značaju braka i njegovom čuvanju govori i hadis Muhammeda, a.s.: Najmrža dozvoljena stvar Allahu, dž.š., je razvod braka.

Pitanja:

- Šta je brak?
- Koje su bračne smetnje?
- Šta je mehr?

Islamska zajednica Bošnjaka u Švedskoj
Adresa: Åkerssjövägen 10, 46153 Trollhättan

Tfn: 0520 499064 | Mobil: 076 310 2447

E mail: kontakt@izb.se
www.izb.se